

Anoeks lentefeest

LENTE IN HET AMSTERDAMSE BOS,
NME-LES VOOR GROEP 3 EN 4

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Leerdoelen en lesinhoud	3
3. Organisatie van de les	4

Bijlagen

- A. Voorleesverhaal 'Anoeks lentefeest'
- B. Plattegrond
- C. Beschrijving opdrachten
- D. Suggesties voor verwerking op school
- E. Aanwijzingen en tips voor (natuur) ouders en / of begeleiders
- F. Routebeschrijving

1. Inleiding

Opgewonden rennen de kinderen de dijk af, verder het Bos in. Onder aan de dijk wacht de NME-medewerker ze op. “Waar is Anoek nu?” wil een kind weten. Anoek heeft de kinderen tenslotte uitgenodigd voor haar lentefeest. Na een kort praatje buiten, krijgt de groep binnen instructies over de materialen, waarna de kinderen, groepje voor groepje met een avonturentas en een kaart van de omgeving op pad gaan. Kinderen, leerkracht en begeleiders genieten een uur lang van allerlei verrassende doe-opdrachten en alle natuurschatten die het Bos te bieden heeft.

DOE HET ZELF LES

“Anoeks lentefeest” is een doe-het-zelf-les. Voorafgaand aan het bezoek zorgt de leerkracht voor begeleiders. Nadat de medewerker van Natuur –en Milieu Educatie Amstelveen (NME Amstelveen) in het gebouw van kanovereniging Frisia instructie heeft gegeven over de les, ben je zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de les. De kinderen voeren onder begeleiding in groepjes zelf de opdrachten uit. Het is een ware ontdekkingsreis voor ze. Het is handig als je zelf geen groepje hebt, zodat je rond kunt lopen en zo nodig kunt helpen.

De NME medewerker blijft aanspreekpunt voor je tijdens de les. In deze handleiding geven wij informatie over de inhoud van de les en praktische aanwijzingen voor de organisatie. In de bijlagen vind je onder meer het voorleesverhaal en een beschrijving van de opdrachten.

2. *Leerdoelen en lesinhoud*

Algemeen doel

De kinderen maken in deze ontdekkingsles buiten in de natuur, al doende via opdrachten, spelenderwijs kennis met de verschijnselen van de lente.

SPECIFIEKE DOELEN

- Kinderen leren de beginselen van het kaartlezen.
- Kinderen leren bereiden uit een recept.
- Kinderen leren de relatie tussen voedsel en geneesmiddelen en natuur.
- Kinderen leren een aantal planten en dieren herkennen in hun omgeving.
- Kinderen leren omgaan met een verrekijker.
- Kinderen leren hun angst te overwinnen voor kleine bodemdieren.
- Kinderen leren respectvol en zorgzaam om te gaan met de natuur.

Doelgroep

‘Anoeks lentefeest’ is bedoeld voor groep 3 en 4 van het basisonderwijs.

Samenvatting van de les

LOCATIE	ACTIVITEIT	TIJDSINDICATIE	BEGELEIDING
School	Voorlezen en bespreken van het verhaal	30 minuten	Leerkracht
In en om clubgebouw KV Frisia	Inleiding en instructie	20 minuten	Educatief medewerker van NME Amstelveen
Amsterdamse Bos	Doen van opdrachten	60 minuten	Leerkracht en ouders/begeleiders
Op het plein bij KV Frisia	Spullen inleveren + korte terugblik op de les	10 minuten	Educatief medewerker van NME Amstelveen
School	Nabespreking	30 minuten	Leerkracht
Schoolomgeving	Verwerkingsopdrachten	Naar keuze	Leerkracht, (natuur)ouders

Het clubgebouw van Kanovereniging Frisia is speciaal voor de Anoek-lesser ingericht. Samen met de bijzondere uitstraling van het Bos gaat Anoek voor de kinderen werkelijk leven. Een veelgehoorde opmerking van de kinderen is dan ook: “Bestaat Anoek echt?”

3. *Organisatie van de les*

“Anoeks lentefeest” bestaat uit een voorbereiding op school, een opdrachtenles op locatie, een nabespreking en eventueel een verwerking op school. In de voorbereidingsles lees je het verhaal van Anoek voor en bespreek je de eigen ervaringen van de kinderen met lentevervalsinselen en natuur in het algemeen. Je stelt vragen die de kinderen uitnodigen na te denken over Anoek en de natuur van het Bos. In het Bos voeren de kinderen natuurbelevingsopdrachten uit. Op school worden de verschillende opdrachten nabesproken en ervaringen gedeeld. Ook kun je nog verschillende verwerkingsopdrachten met de kinderen doen in de schoolomgeving als die zich daar voor leent.

Vorbereiding op school

Je dient voortijdig alle ouders op de hoogte te stellen van de ontdekkingsles. Attendeer hen ook even op de informatie over teken, opdat zij aan het eind van de lesdag hun kinderen kunnen nakijken op aanwezigheid van deze beestjes. Het risico op tekenbeten is weliswaar klein, maar het is beter het zekere voor het onzekere te nemen.

De kinderen worden op school voorbereid door een voorleesverhaal over het meisje Anoek, dat ook tijdens de ontdekkingsles in het Bos de hoofdrol zal spelen.

Bij aankomst in het Bos zal de educatief medewerker van NME Amstelveen de kinderen enkele belangrijke regels uitleggen.

In het Bos mogen de kinderen, tenzij anders aangegeven, niet van de paadjes afaan. Ook geschreeuw is niet toegestaan.

Het is goed om de kinderen alvast hierop voor te bereiden, door bijvoorbeeld met ze te praten over beschermde planten en de waarde van stilte voor schuwe dieren en natuurgenieters.

WAT WEERSOMSTANDIGHEDEN BETREFT:

Zorg dat de kinderen geschikte kleding dragen.

Dit betekent warme kleren, bij voorkeur regenlaarzen (het terrein kan behoorlijk nat en modderig zijn, ook bij zonnig weer!!), lange broeken, regenjassen, en dergelijke.

De les gaat altijd door, tenzij je door ons gebeld wordt met een afmelding.

GROEPSINDELING EN MATERIALEN

NME zorgt voor 6 avonturentassen, elk met materialen voor maximaal 5 kinderen. Maak dus niet meer dan 6 groepjes, met maximaal 5 kinderen per groep. Eén actieve ouder/ begeleider per groepje kinderen.

Zorg ervoor dat ook de hulpbegeleiders goed voorbereid zijn! Geef ze de bijlage dus ruim op tijd.

Korte inhoud verhaal

Anoek is 8 jaar en is elke dag met haar vader te vinden in het Amsterdamse Bos. Ze kent het Bos op haar duimpje en weet van alles te vertellen over de natuur.

De dieren en planten van het Bos kennen haar ook.

Zij alleen weet de geheime plekjes in het Bos, ze weet waar de dieren wonen en zich verstoppen als er grote mensen zijn. Zij weet hoe planten ruiken en hoe ze lekkere kruidendrankjes ervan kan maken. Zij verstaat de taal van de vogels. Zelfs de kleine beestjes zijn niet bang voor haar.

Anoek zorgt dat alles goed blijft gaan in het Bos.

Anoek is een heel bijzonder meisje.

(Kinderen kunnen zich met haar identificeren en laten zich meevoeren met haar avonturen in het Bos.)

Anoek geniet erg van het voorjaar in het Bos.

Ze helpt de vogeltjes met het bouwen van een nest, ze ziet hoe de natuur wakker wordt en hoe mooi alles is. Terwijl ze een liedje zingt dat ze op school geleerd heeft, krijgt ze een idee. Ze besluit alle kinderen van Amstelveen uit te nodigen voor een lentefeest. Ze schrijft een brief. (Deze brief wordt ook door de leerkracht voorgelezen). Ze versiert het Bos en laat alle mooie plekjes van het Bos zien aan de kinderen van Amstelveen.

Bezoek aan het Amsterdamse Bos

Je wordt met de kinderen opgewacht bij het gebouw van kanovereniging Frisia door een medewerker van de afdeling NME van de gemeente Amstelveen.

Na een kort praatje buiten, neemt de medewerker de kinderen en begeleiders mee naar binnen. Daar is een tafereel te zien van de wereld van Anoek.

De kinderen zien de plek waar zij elke dag zit en haar tas ligt geopend op tafel.

De medewerker gaat ervan uit dat de kinderen het verhaal van Anoek kennen en zal daar op voortborduren. Hij/zij geeft een korte instructie over het gebruik van de materialen en gaat in op de gedragsregels.

In de hoofdrol staat, zoals reeds gezegd, het meisje Anoek.

De kinderen krijgen per groepje een avonturentas (dezelfde als Anoek) en gaan onder begeleiding van een hulpbegeleider het Bos verkennen. In de avonturentas zitten onder meer een opdrachtenboekje en een plattegrond van de omgeving. De opdrachtenboekjes zijn genummerd van 1 t/m 6 (= groepje 1 t/m 6).

Op 7 verschillende plekken in het Bos staan bordjes met Anoek erop afgebeeld. Op elk van die plekken kunnen de kinderen een opdracht doen. Aan deze borden hangen nummers van 1 t/m 7. Deze corresponderen met de nummers boven de opdrachtbeschrijvingen in het opdrachtenboekje van de begeleider. Op 6 van de 7 opdrachtplekken vinden de kinderen een letter van een woordpuzzel, die bedoeld is voor hun groepje (het groepsnummer staat vóór op hun opdrachtenboekje). Ze schrijven de letters in een blocnootje. En als ze alle 6 letters verzameld hebben, kunnen ze een woord maken dat met de lente te maken heeft.

Elk groepje begint bij een ander nummer. De NME-medewerker vertelt elke begeleider bij welke opdracht hij/zij gaat starten.

Als kinderen en begeleiders op de afgesproken tijd terug zijn, leveren ze de tassen in bij de NME medewerker. Vervolgens houdt de NME medewerker een kort afrondend gesprek met de kinderen om ervaringen uit te wisselen. Ook hebben kinderen dan de gelegenheid om vragen te stellen. Je kunt later op school wat uitgebreider met de kinderen terugblikken.

In het reisdagboek van Anoeek kunnen een paar kinderen nog een boodschap voor Anoeek achterlaten. In dit programma is op een speelse manier geprobeerd om de kinderen de natuur in het Bos te laten ervaren.

Kwaliteit boven kwantiteit

Om de kinderen optimaal te laten genieten, moet er geen tijdsdruk zijn. Er zijn 7 opdrachten, die lang niet door elk groepje uitgevoerd kunnen worden. Er is echter bewust gekozen om het opdrachtenaanbod ruim te houden. De kinderen snuffelen aan zoveel mogelijk aspecten en bepalen zelf het tempo waarin ze de opdrachten uitvoeren. Dit is ook voor de hulpbegeleiders erg belangrijk om in de gaten te houden.

Elk groepje begint bij een andere opdracht, waardoor elke opdracht minimaal één keer wordt uitgevoerd.

Nadat je terug bent op school

Gezien de korte tijd in het Bos raden wij je aan de nabespreking op school te doen. Wel zal de NME-medewerker, als de tijd het toelaat, een kort afrondend gesprek met de kinderen houden. Terug op school kun je de groepjes aan elkaar laten vertellen wat ze gedaan hebben. Op een ander moment kun je desgewenst verwerkingsopdrachten met de kinderen doen. Je vindt suggesties hiervoor in bijlage D van deze handleiding.

BIJLAGE A

Voorleesverhaal “Anoeks lentefeest” (Dit verhaal dient als leidraad voorafgaand en tijdens de lenteles in het Bos).

(De leerkracht leest voor)

Dit is het verhaal over een meisje, Anoek. Sommigen van jullie kennen haar misschien al van een vorige keer. Toch stellen we haar nog een keer aan jullie voor. Luister maar eens goed!

Anoek is een meisje, ongeveer net zo oud als jullie. Ze woont aan de rand van Amstelveen samen met haar vader. Haar moeder leeft niet meer, die is al jaren geleden gestorven. Misschien juist wel daarom is Anoek een heel dapper en sterk meisje. Ze doet heel veel dingen samen met haar vader.

Vader is boswachter in het Amsterdamse Bos. Elke dag na schooltijd gaat Anoek met haar vader mee. In het clubgebouw van de kanovereniging, waar haar vader tussen de middag zijn boterham eet en naar de WC gaat, heeft ze haar eigen tafel.

Anoek houdt erg veel van de natuur. Van de vogels, de bloemen in het voorjaar, de herfststorm en de sneeuw in de winter. Ze weet ook heel veel van de natuur. Het meeste leert zij van haar vader. Maar ook zelf ontdekt ze elke keer weer nieuwe dingen.

Voor haar verjaardag krijgt ze van haar vader een speciaal cadeau. Het is een prachtige tas, een avonturentas. In de tas zitten allerlei dingen die ze kan gebruiken in het Bos. Bijvoorbeeld een vergrootglas, een verrekijker en een boekje over insecten. Deze tas is nu haar meest kostbare bezit!

Als haar vader werkt, gaat Anoek op onderzoek uit. Zo komt het dat alleen zij alle geheimen van het Bos kent. Zij verstaat de taal van de dieren. Voor haar hebben alle dieren van het Bos een naam. Ze weet waar de dieren wonen en zich verstoppen als er grote mensen in de buurt zijn. Anoek kent ook veel planten van het Bos. Zij weet hoe heerlijk planten kunnen ruiken en hoe ze van bloemblaadjes, boomschors, nectar en klavertjes lekkere kruidendrankjes kan maken.

(Even rustmoment)

Op een dag is Anoek weer in het Bos. Het is één van de eerste mooie lentedagen. Ze loopt met haar avonturentas door het Bos.

Op deze middag kijkt ze vol bewondering toe hoe Maartje de Merel en haar man bezig zijn hun nest te bouwen. Ze besluit te helpen en verzamelt takjes en krabt met haar nagel voorzichtig wat zacht mos van een boomstam. Ze probeert om zelf een nestje te maken. Ze legt de takjes op elkaar en probeert ze in elkaar te vlechten, maar dat is toch wel erg moeilijk! Ze loopt langzaam verder.

BIJLAGE A

Eefje Koolmees is al moeder geworden en vliegt af en aan met lekkere hapjes voor haar baby'tjes in het nest. Steeds als Eefje met een verse worm in haar snavel op het nest landt, gaan tegelijk alle vogelbekjes open en is het een druk gekwetter. Eefje weet niet in welk bekje ze de worm moet stoppen! Anoeke moet hier erg om lachen.

Ook in het kasteel van Kornelus Kever is het een drukte van jewelste. Mieren zijn bezig met de grote voorjaars schoonmaak, twee verliefde libellen vinden een rustig plekje om wat te vrijen, jonge spinnetjes oefenen met het maken van hun eerste web en slakjes gaan op zoek naar een fris groen blaadje. Hendrik de Hommel zuigt hongerig de verse nectar uit een van de eerste bloemen van de smeerwortel.

Ook bij de planten verandert er veel. De bomen leken wel dood, en nu ineens komen er uit de knoppen mooie nieuwe blaadjes. Anoeke aait met haar neus langs een vers takje en ruikt de geur van hars. Na de stille winter is het nu weer tijd voor nieuw leven! Ze doet haar ogen even dicht, spitst haar oren en luistert. Het zoemt, gonst, piept en rommelt, kwettert, kriebelt en spettert om haar heen. Alle dingen die in deze tijd gebeuren, geven Anoeke een heel bijzonder gevoel. Dat gevoel is moeilijk te omschrijven. Het kriebelt een beetje. Het is fris en vrolijk. Het maakt haar blij en geeft haar energie. Ze lijkt wel verliefd!

Even later ligt ze in het gras. De zon schijnt op haar hoofd. Ze zingt hardop een liedje dat ze heeft geleerd op school. Kom mee naar buiten aaaalemaal, dan zoeken wij de Wi-ie-ie le waal... Terwijl ze zingt bestudeert ze een klein kevertje dat over haar hand naar het topje van haar vinger probeert te kruipen. Ze telt de pootjes: een twee drie....

Opeens krijgt ze een schitterend idee. Heel graag wil ze dat alle kinderen van Amstelveen kunnen meegenieten van de lente in het Bos. Het is toch zonde dat ze hier maar alleen is! "Ik wil ze allemaal uitnodigen!" roept ze ineens hardop. Het kevertje schrikt ervan en rolt pardoos van haar hand af, op de grond.

Anoeke staat op en loopt met grote passen naar het clubgebouw terug. Ze zoekt daar naar spullen die ze kan gebruiken. Ze gaat het Bos versieren, iedereen moet weten hoe mooi het hier is!

Twee dagen is ze bezig om alles klaar te maken. De dieren helpen haar: de vogels en de eekhoorns komen op plekken waar zij zelf niet bij kan.

Na de tweede dag, het is al weer een beetje donker aan het worden, is ze pas tevreden. Ze schrijft aan haar tafel een brief naar alle kinderen van Amstelveen en stuurt de brief naar de scholen. Nu is het afwachten of de kinderen willen komen....

(NAAR DE KINDEREN GERICHT)

Willen jullie weten wat Anoeke in die brief schrijft?

(Laat bijlage zien en lees voor)

BIJLAGE B

Plattegrond van het Bos

Index: *b* = berk *Ed* = esdoorn *k* = kastanje *Sa* = Spaanse Oak
B = beuk *ei* = eik *L* = linde *s* = spar
es = es *n* = niet *v* = vlier

BIJLAGE C

Beschrijving van de opdrachten

In het Bos vinden de kinderen een bordje met Anoeke erop afgebeeld op de plek waar ze een opdracht moeten uitvoeren.

De opdrachtplekken zijn daarnaast gemarkeerd met een ballon. Op 6 opdrachtplekken hangt ook een kaartje aan het bordje met voor elk groepje een andere letter die hoort bij een woordpuzzel. Als de kinderen 6 letters verzameld hebben, kunnen ze een woord ervan maken dat met de lente te maken heeft.

ONDERWERP		BESCHRIJVING	MATERIAAL
1	Kleuren (<i>subjectief</i>)	Kinderen krijgen een kleurenpalet. Een schilder heeft kleuren nodig om te kunnen schilderen. De natuur heeft alle kleuren die er bestaan. De kinderen zoeken de kleuren bij het pallet, maar zonder te plukken.	Op de opdrachtplek in plastic doos: 5 geplastificeerde kleurenpaletten
2	Kruiden (<i>subjectief</i>)	Kinderen verzamelen verschillende kruiden en maken er een lekker lentedrankje van.	Recept kruidenthee Zoekkaart met eetbare kruiden. Een mengkom Een vijzel (stamper). Heet water uit de thermoskan. Theezakje vlierbloesemthee Medicijnbekertjes (voorvak) Schaartje
3	Vogels (<i>cognitief</i>)	Kinderen kijken naar het gedrag van de vogels: zien ze ook jonge dieren?	Op de opdrachtplek in plastic doos: 5 verrekijkers 2 vogelzoekkaarten
4	Spel (<i>subjectief</i>)	Een lentedoekspelletje met kaartjes.	Op de opdrachtplek in plastic doos: Doosje met 10 geplastificeerde zoekkaartjes Theedoek
5	Geur (<i>subjectief</i>)	Je eigen lentedoek!	Op de opdrachtplek in plastic doos: 5 kleine bloempotjes
6	Geluiden (<i>cognitief</i>)	Oren spitsen. Het horen van geluiden in de directe omgeving.	
7	Kleine beestjes (<i>cognitief</i>)	Onderzoek naar kleine beestjes, onder en boven de grond.	Op de opdrachtplek (voor 2 groepjes): 10 loeppotjes 10 eetlepels 5 tekenplankjes 5 potloden 5 velletjes tekenpapier

BIJLAGE D

Suggesties voor verwerking op school

De tijd in het Bos is zoveel mogelijk praktisch besteed. De kinderen hebben gesnuffeld aan allerlei aspecten van de natuur en zijn weer een ervaring rijker.

Terug op school is er de mogelijkheid tot nabespreken.

Natuurlijk kun je de kinderen aan elkaar laten vertellen wat ze gedaan hebben. Maar nog leuker is het om bijvoorbeeld eerst de groepjes hun ervaringen te laten vertellen over een uitgevoerde opdracht en er dan een les of activiteit aan te koppelen!

Hieronder volgen per uitgevoerde opdracht enkele suggesties voor verwerking en verdieping van bepaalde aspecten, die je met niet al te veel voorbereiding op school kunt doen.

Tip: roep er een natuurouder bij, natuurouders zijn gemotiveerd en gespecialiseerd in het organiseren van dit soort verwerkingsopdrachten, zij kennen bovendien de weg naar het benodigde materiaal!

1. KLEUREN (CREATIEF)

De kinderen hebben kleuren gezocht in de natuur met een kleurenpalet ter inspiratie.

Suggesties voor lesonderwerpen:

- Doe een kleuronderzoek in de schoolomgeving: elk kind turft zijn of haar kleur. Welke kleur zien we het meest? Waardoor komt dat?
- Met een klein verfdoosje, een penseel en een fotorolkokertje met water kan een kind buiten op het schoolplein al een mooi natuurschilderijtje maken.

2. ANOEK'S LIEVELINGSDRANKJE (GERELATEERD AAN NATUUR)

De kinderen hebben kruiden geplukt en daar een kruidendrankje van gemaakt.

Suggesties voor lesonderwerpen:

- Welke onderdelen van planten eten de kinderen? Bladeren, stengels, knollen, bollen, vruchten, zaden enzovoorts.
- Hoe is het verzamelen van kruiden ontstaan? (geschiedenis van de mensheid, vrouwen verzamelden, mannen gingen op jacht). Terug in de geschiedenis! Maken van duimpotjes uit rivierklei, het eerste servies van mensen.
- Zelf kruidendrankjes maken van verse kruiden en planten, van de markt bijvoorbeeld. Citroenmelisse, munt, basilicum, rode bietjes, sinaasappel, appel, enzovoorts.
Laat de kinderen kruidenmengsels maken met warm water en laat ze dan geblinddoekt proeven en raden wat ze drinken.

3. DE PLEK WAAR ANOEK KAN PRATEN MET HAAR VOGELTJES (NATUURINHOUDELIJK)

De kinderen hebben geleerd met een verrekijker te kijken en hebben vogels in het Bos geobserveerd.

Suggesties voor lesonderwerpen:

- Met een vogelkaart en enkele verrekijkers (te leen bij NME Amstelveen) vogels observeren in de directe schoolomgeving.

BIJLAGE D

- Welke vogels zijn er het hele jaar door en welke gaan in de winter weg?
- (in de winter) Een voederplank plaatsen op het schoolplein en vetbolletjes maken (kijk uit met heet vet!) of pindasnoeren rijgen (kijk uit voor scherpe naalden!) samen met de kinderen. Wat gaan we de vogeltjes te eten geven? (sla, zaden, noten, brood (zijn eigenlijk ook zaden) enzovoorts).

4. ZOEKKAARTJES

Suggestie voor lesonderwerp:

- Maak zelf kaartjes en doe een zoekspel in de directe omgeving van de school!

5. NATUURGEURTJES

De kinderen hebben geurtjes uit de natuur verzameld en er hun eigen zelfgemaakte natuurgeur van gemaakt.

Suggestie voor lesonderwerp:

- Laat kinderen buiten zoeken naar dingen die een geurtje hebben. Het is leuk om een verzameling van geurende dingen binnen in de klas neer te zetten en kinderen geblinddoekt te laten raden wat ze voor zich hebben, of waar het ze aan doet denken.

6. GELUIDEN

De kinderen hebben met de ogen dicht geluisterd naar geluiden om zich heen.

Suggesties voor lesonderwerpen:

- Maak buiten op het schoolplein een kring. Eén kind mag in het midden gaan zitten. Met gesloten ogen wijst het kind steeds in de richting van een geluid dat het hoort. De rest van de groep mag raden om welk geluid het gaat.
- Laat de kinderen de geluiden die ze horen sorteren, bijvoorbeeld: welke geluiden komen uit de natuur en welke niet? Welke geluiden vind je mooi en welke niet?

7. VERSTOPPLEK VOOR DE KLEINE BEESTJES (NATUURINHOUDELIJK)

De kinderen hebben bestjes gezocht en getekend.

Suggestie voor lesonderwerp:

- (In het vroege najaar en in het late voorjaar) Met enkele loeppotjes en wat eetlepels kun je met de kinderen in de schoolomgeving op zoek gaan naar kleine bestjes. Bespreek met de kinderen wat de kleine bestjes doen en wat ze eten. Zijn ze ook nuttig voor de natuur? Waarom?
- Leuk is het om in de klas een terrarium in te richten, waar de gevangen bestjes korte tijd (enkele dagen) goed geobserveerd kunnen worden. Het is zelfs leuk om buiten natuurlijk materiaal (takjes en mos en aarde) te verzamelen om het terrarium een natuurlijke uitstraling te geven!
- Dierenvalletjes zetten op een geheime plek in de schoolomgeving. (plastic bekertje ingraven en een klein kartonnetje erboven met stokjes vastgezet om te voorkomen dat het binnenregent en de bestjes verdrinken). Spannend om de volgende dag samen met de kinderen te kijken wat jullie gevangen hebben!
- Fantasiebestjes bouwen van natuurlijk materiaal.

Aanwijzingen en tips voor natuurouders en begeleiders

Het programma

LOCATIE	ACTIVITEIT	TIJDSINDICATIE	BEGELEIDING
School	Voorlezen en bespreken van het verhaal	30 minuten	Leerkracht
Clubgebouw van KV Frisia	Inleiding en instructie	20 minuten	Educatief medewerker van NME Amstelveen
Omgeving KV Frisia in Amsterdamse Bos	Doen van opdrachten	60 minuten	Leerkracht en ouders/begeleiders
Buiten op het pleintje bij het clubgebouw	Spullen inleveren + korte terugblik op de les	10 minuten	Educatief medewerker van NME Amstelveen

Je Voorbereiding

Op school leest de leerkracht (of eventueel een natuurouder!) het verhaal voor over het meisje Anoek. Zij speelt ook tijdens de ontdekkingsles in het Bos de hoofdrol.

Zorg ervoor dat je dit verhaal goed kent.

De kinderen zullen zich identificeren met Anoek.

Korte inhoud verhaal

Anoek is 8 jaar en is elke dag met haar vader te vinden in het Amsterdamse Bos. Ze kent het Bos op haar duimpje en weet van alles te vertellen over de natuur.

De dieren en planten van het Bos kennen haar ook.

Zij alleen weet de geheime plekjes in het Bos, ze weet waar de dieren wonen en zich verstoppen als er grote mensen zijn.

Zij weet hoe planten ruiken en hoe ze lekkere kruidendrankjes ervan kan maken.

Zij verstaat de taal van de vogels.

Zelfs de kleine beestjes zijn niet bang voor haar.

Anoek zorgt ervoor dat alles goed blijft gaan in het Bos.

Anoek is een heel bijzonder meisje.

(Kinderen kunnen zich met haar identificeren en laten zich meevoeren met haar avonturen in het Bos.)

Anoek geniet erg van het voorjaar in het Bos.

Ze helpt de vogeltjes met het bouwen van een nest, ze ziet hoe de natuur wakker wordt en hoe mooi alles is.

Terwijl ze een liedje zingt wat ze op school geleerd heeft, krijgt ze een idee.

Ze besluit alle kinderen van Amstelveen uit te nodigen voor een lentefeest.

Ze schrijft een brief. (Deze brief wordt ook door de leerkracht voorgelezen.)

Ze versiert het Bos en laat alle mooie plekjes van het Bos zien aan de kinderen van Amstelveen.

BIJLAGE E

Bij aankomst in het Bos bij kanovereniging Frisia houdt een NME-medewerker van de gemeente Amstelveen een inleidend gesprek. Zorg ervoor dat je niets mist van deze inleiding en uitleg. De medewerker zal je het opdrachtenboekje met de opdrachtkaarten laten zien en uitleggen hoe je daar op een eenvoudige manier mee kunt werken tijdens de les.

Ook zal de medewerker, voordat alle groepjes vertrekken, een tijd met je afspreken waarop je weer bij het vertrekpunt terug moet zijn.

Houd die tijd tijdens de ontdekkingsles goed in de gaten!

LEES VOORAFGAAND AAN DE LES ALVAST DE 7 OPDRACHTEN.

Je groepje heeft een nummer. Dat staat voor op het opdrachtenboekje. Bij 6 opdrachtplekken kunnen de kinderen een letter vinden van een woordpuzzel. Die schrijven ze in een blocnootje (zit in de tas). Als ze de 6 letters gevonden hebben, kunnen ze een woord maken dat met de lente te maken heeft.

ONDERWERP OPDRACHTEN		BESCHRIJVING VAN DE OPDRACHTEN	EXTRA
1	Kleuren (subjectief)	Op de opdrachtplek staat een plastic doos met 5 kleurenpaletten. Een schilder heeft kleuren nodig om te kunnen schilderen. De natuur heeft alle kleuren die er bestaan. Kinderen zoeken die kleuren in de natuur en waarschuwen elkaar als ze een kleur hebben gevonden. Het is niet de bedoeling dat ze bloemen en/of planten plukken.	Je vindt hier 1 letter voor de woordpuzzel.
2	Kruiden (subjectief)	Kinderen verzamelen verschillende kruiden en maken er een lekker lentedrankje van: het lievelingsdrankje van Anoek. Er is een recept in de tas en een zoekkaart met afbeeldingen van eetbare kruiden. Let op, je hebt alleen de kruiden uit het recept nodig! Ook zijn er bij de vindplaats van elk kruid bordjes geplaatst zodat er geen misverstand kan ontstaan!	Je vindt hier 1 letter voor de woordpuzzel.
3	Vogels (cognitief)	Kinderen zoeken naar Eefje Koolmees (uit het verhaal) maar leren ook kijken door een verrekijker, zoeken naar verschillende vogels en leren van de vogeltaal.	Je vindt hier 1 letter voor de woordpuzzel.
4	Spel (subjectief)	Een lentezoekspelletje met kaartjes	Je vindt hier 1 letter voor de woordpuzzel.
5	Geur (subjectief)	Je eigen natuurgeurtje maken! Kinderen besnuffelen allerlei natuurlijke materialen en stellen hun favoriete geur samen. Ze verzamelen materiaal dat los op de grond ligt, plukken een enkel blaadje, maar géén bloemen.	Je vindt hier 1 letter voor de woordpuzzel.
6	Geluiden (cognitief)	Oren spitsen. Welke dieren hebben gespitse oren en waarom? Het horen van geluiden in de directe omgeving	
7	Kleine beestjes (cognitief)	Onderzoek naar kleine beestjes, onder en boven de grond.	Je vindt hier 1 letter voor de woordpuzzel.

BEGELEIDING TIJDENS DE ONTDEKKINGSLES ZELF

Je krijgt een avonturettas met daarin de materialen die je nodig hebt.

Je begeleidt een groepje met maximaal 5 kinderen.

De kinderen kunnen nog geen plattegrond lezen, je begeleidt de groep en neemt de kinderen mee. Kinderen worden mede geprikkeld door jouw actieve en enthousiaste houding.

Op 7 verschillende plekken in het Bos staan bordjes met Anoeke erop afgebeeld. Op elk van die plekken kunnen de kinderen een opdracht doen. Aan deze borden hangen nummers van 1 t/m 7. Deze corresponderen met de nummers boven de opdrachtbeschrijvingen in het opdrachtenboekje.

Elk groepje begint bij een ander nummer. De NME-medewerker vertelt je bij welke opdracht je gaat starten.

Als je ziet dat er op een bepaalde plek al een groepje bezig is, ga dan gerust naar de volgende opdracht. Er zit geen volgorde in de opdrachten.

Didactische tips:

Laat de kinderen zelf het tempo van de opdrachten bepalen.
Hierdoor zullen de momenten van beleving en genieten optimaal zijn.

Er bestaat geen fout antwoord.

Reacties van kinderen kunnen zeer verschillend zijn. Probeer om de kinderen daarin zo vrij mogelijk te laten.

Let je erop dat de kinderen bij je staan als je tot het hele groepje spreekt, ook bij het voorlezen van de opdracht.

Laat een kind in eigen woorden herhalen wat de inhoud van de opdracht is, zodat je kunt controleren of ze goed geluisterd hebben.

Zorg ervoor dat elk kind aan de beurt komt bij het doen van de opdrachten.

Leg ook een deel van de verantwoordelijkheid bij de kinderen zelf. Bijvoorbeeld het op de paden blijven: laat ze zelf ontdekken en verwoorden waarom die regel er is.

Daag de kinderen uit om hun eigen creativiteit en fantasie te gebruiken door het stellen van open vragen en vragen die uitnodigen om concreet te antwoorden. (bijvoorbeeld: wat doet die mier als je hem probeert op te pakken? In plaats van: wat gebeurt er?)

Als kinderen afgeleid worden door iets dat in de omgeving gebeurt, maar niets met de opdracht te maken heeft, bijvoorbeeld het overvliegen van een enorm vliegtuig, ga er dan even op in. Dat is beter dan het negeren van de omgevingsprikkel.

EN DAN TOT SLOT:

Je bent voor deze lenteles onmisbaar, de kinderen kunnen nog niet zelfstandig het Bos verkennen.

Alvast bij voorbaat hartelijk dank voor je hulp.

Dan wensen wij je veel plezier en succes toe!

Medewerkers NME Amstelveen

Routebeschrijving naar kanovereniging Frisia in het Amsterdamse Bos (met de auto)

Je komt er via de Amsterdamse weg. Daar neem je de zijstraat 'Oude Karselaan' (bij restaurant Abina). Aan het eind zie je het Amsterdamse Bos, daar ga je een brug over en dan meteen naar rechts de parkeerplaats op. Vandaar is het 3 minuten lopen naar het clubgebouw van Frisia, waar de NME medewerker je zal ontvangen.

Het adres is:
Kanovereniging Frisia
Bleekerskade 4
1182 EA Amstelveen

COLOFON

Uitgave: NME Amstelveen
Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Telefoon (020) 540 45 54

nme@amstelveen.nl
www.amstelveen.nl
www.natuurmilieuweb.nl

Ontwikkeling: Puur Natuur Amsterdam
Tekening Anoeek: Bureau stadsnatuur, Michel Koper
Schilderen houten borden met afbeelding Anoeek:
Samya Fritschy

Vormgeving: Straight.

Februari 2018
© NME Amstelveen